

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

לפני כבוד השופט נמרוד אשכול

התובע:

קובי וולף
באמצעות ב"כ עוה"ד רנן זיו

נגד

הנתבעת:

רחל אליה
באמצעות ב"כ עוה"ד חיים גילעדי

פסק דין

רקע המחלוקת ותמצית טענות הצדדים

1. בפניי תביעה על סך 30,000 ₪ שהגיש התובע קובי וולף, צלם עצמאי בעל מוניטין בתחומו (סעיף 3 וסעיף 6 לכתב התביעה), כנגד הנתבעת רחל אליה, הבעלים של מגזין "ברנז'ה" (להלן "המגזין" ו/או "המודפס") ושל אתר האינטרנט וחשבון הפייסבוק של העיתון המקוון המסחרי "ברנז'ה ניוז" (להלן "המגזין המקוון") (סעיף 5 לכתב ההגנה).
2. התביעה הוגשה על ידי התובע, לשיטתו בגין הפרה של זכויות היוצרים השייכות לו, בצילום שצילם ביום 03.03.2020 את הגבי חגית פאר, יו"ר נעמ"ת (להלן "הצילום" ו/או "היצירה" ו/או "התמונה") שהתפרסם ביום 06.03.2020 בכתבה בעיתון "דבר" (להלן "הכתבה"). טוען התובע כי הצילום הינו יצירה מוגנת לפי ס' 4 לחוק זכויות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן "החוק") כאשר הוא הבעלים של זכות היוצרים ביצירה לפי ס' 133(1) לחוק, והנתבעת הפרה את זכויות היוצרים של התובע כאשר עשתה שימוש בצילום ללא הרשאה, הן באתר האינטרנט של המגזין המקוון והן בעמוד הפייסבוק של המגזין המקוון, וייתכן שגם במגזין המודפס. התובע טוען להפרה הן של זכות היוצרים החומרית, והן של זכות היוצרים המוסרית.
- במסגרת התביעה, מבקש התובע להורות לנתבעת בצו עשה להפסיק את השימוש בצילום, ובצו אל תעשה להימנע מכל שימוש נוסף בו, וכן לחייב את הנתבעת בתשלום פיצויים ללא הוכחת נזק בסך 30,000 ₪ בגין הפרת זכות היוצרים לפי סעיף 56(ב) לחוק.
3. התובע בכתב התביעה מפרט כי בחודש יוני 2020, באמצעות חברה העוסקת באיתור הפרות במרשתת, התברר לו כי החל מיום 28.03.2020 נעשה שימוש בצילום במסגרת כתבה שפורסמה במגזין המקוון של הנתבעת, ללא כל קרדיט לתובע ובהוספת כיתוב "צילום: פייסבוק". כן ציין כי ייתכן שהכתבה ובה הצילום פורסמה גם במגזין המודפס.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

4. לשיטתו, פנה התובע אל הנתבעת ביום 30.06.2020 בדרישה כי תסביר את נסיבות השימוש בצילום ומדוע לא ניתן לו קרדיט, כי תפסיק לאתגר את השימוש בצילום ותודיע על כך בכתב, וכי תפצה את התובע בגין ההפרות בסך של 20,000 ₪ (נספח ה'-1 לכתב התביעה). הנתבעת השיבה ביום 07.07.2020 כי נעשה "שימוש מותר" בצילום שפורסם בעמוד הפייסבוק של הגב' חגית פאר, וכי מהצילום בפייסבוק לא ניתן היה ללמוד על הצלם על כן השימוש איננו הפרה של זכויות היוצרים (נספח ה'-2 לכתב התביעה). במענה למכתבה, עמד התובע על דרישתו מהנתבעת כי תפסיק את השימוש המפר בצילום, וציין כי השימוש שעשתה הנתבעת בצילום אינו עולה כדי "שימוש הוגן" וכי היה עליה לברר עם הגב' פאר למי שייכות זכויות היוצרים בצילום למתן הקרדיט (סעיף ה'-3 לכתב התביעה).
- ביום 08.07.2020 שלחה הנתבעת מכתב לתובע והודיעה כי תפעל להסרת הצילום מהאתר שלה (נספח ה'-4 לכתב התביעה). במכתב התובע מיום 09.07.2020 הציע התובע לנתבעת להגיע לפשרה, ביום 12.07.2020 סירב ב"כ הנתבעת להצעה, וביום 15.07.2020 שלח התובע לנתבעת מכתב התראה וחזר על הצעתו לנהל משא ומתן לפשרה (נספח ה'-5 לכתב התביעה). במכתבה מיום 19.07.2020 חזרה הנתבעת ודחתה את טענות התובע, וכן ציין ב"כ הנתבעת כי הורה לנתבעת להסיר את הצילום מהפרסום (נספח ה'-7 לכתב התביעה).
5. התובע מציין כי ככל הידוע לו, הנתבעת פנתה אל הגב' פאר על מנת לברר את טענות התובע, הגב' פאר פנתה למערכת עיתון "דבר" והתברר כי לא נעשתה שום פנייה מצד הנתבעת לצורך שימוש בצילום. עוד הוסיף התובע כי פנה אל הגב' פאר וזו ציינה בפניו כי הנתבעת לא פנתה אליה לצורך שימוש בתצלום וכי לא נתנה לה אישור לכך.
6. לטענת התובע, השימוש שעשתה הנתבעת בצילום אינו יכול לחסות תחת הגנת "שימוש הוגן" שבסעיף 19 לחוק, משום שלא נתנה קרדיט לצילום וזאת למרות שידעה כי עליה לעשות כן, משום שהשימוש אינו כלול ברשימת השימושים שבסעיף 19 לחוק ואיננו "דיווח עיתונאי" דחוף כך שניתנה לנתבעת הזדמנות לאתר את התובע לצורך רכישת הרשאה לשימוש בצילום, כי המטרה העומדת בבסיס המגזין היא מטרה מסחרית וכי עד למועד הגשת כתב התביעה, השימוש בצילום עוד נמשך הן באתר המגזין המקוון והן בעמוד הפייסבוק של המגזין המקוון.
7. בכתב התשובה, הוסיף התובע כי ביום 21.10.2020 נחתם הסכם בינו לבין עיתון "דבר" המבוסס על הסכמות קודמות ביניהם, לפיו זכויות היוצרים בכלל הצילומים שהתובע צילם או יצלם בעתיד עבור עיתון "דבר" נשארות שלו, כשלעיתון "דבר" ניתנת ההרשאה לעשות בהם שימושים (נספח ז' לכתב התשובה). כן ציין התובע הצילום אינו בבחינת "דיוקן" ולכן זכויות היוצרים ביצירה הן שלו, אם כי ממילא הציג את ההסכם מיום 21.10.2020 בו התקשר עם עיתון "דבר" וכי לגב' פאר המצולמת ביצירה אין זכויות יוצרים כלשהן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

בצילום. כמו כן, טען התובע כי הכתבה מעולם לא הוסרה והיא עדיין מפורסמת באתר הנתבעת, תוך שהנתבעת ממשיכה לעשות שימוש בתמונה במסגרתה.

8. כעולה מכתב ההגנה, מציינת הנתבעת כי מעמוד הפייסבוק של הגב' פאר ממנו לקחה את הצילום ועשתה בו שימוש, לא ניתן היה לדעת כי לתובע או לגב' פאר ישנן זכויות, משום ש"לא היה איכון על התמונה". הנתבעת מודה כי עשתה שימוש בצילום, תוך הערה לפיה הצילום נלקח מעמוד הפייסבוק של הגב' פאר, ומיד לאחר פנייתו של התובע, הוסיפה הנתבעת את שמו של התובע ונתנה לו קרדיט בתמונה. לשיטתה, לאחר שלא הסתפק התובע בקרדיט ודרש תשלום, הסירה הנתבעת את התמונה ואף את הכתבה בה התמונה פורסמה. הנתבעת מפרטת כי המכתבים ששלח התובע הם בגדר ניסיון סחיטה, וכי במסגרת מו"מ שהתנהל בין הצדדים הציעה הנתבעת לשלם סך של 5,000 ₪ בגין הצילום ואף לבצע הסכם מסגרת עם התובע להמשך עבודה, אך הצעתה נדחתה. הנתבעת פנתה לגב' פאר וזו ציינה בפניה כי אין כל בעיה בלעשות שימוש בצילום, וכי תפנה לעיתון "דבר", לביורר העניין.

9. הנתבעת איננה מכחישה כי הצילום הוא יצירה מוגנת, אולם לשיטתה התובע אינו הבעלים של היצירה אלא עיתון "דבר", מזמין היצירה, וזאת בהתאם לסעיף 35(ב) לחוק. עוד מוסיפה הנתבעת כי ממילא קמה לה ההגנה שבסעיף 58 לחוק, משום שבהיעדר האיכון על גבי התמונה לא ידעה ולא היה עליה לדעת כי היא מפרה זכויות יוצרים ביצירה. כן ציינה הנתבעת כי התנהלות התובע ודרישותיו עולות כדי חוסר תום לב, לרבות טענתו כי הוא מוכר צילומים בעלות של כ-1000\$, כאשר בפועל הוא מוכר את צילומיו בארץ בעלות של 1000 ₪ לצילום בלבד.

הליכים בתיק

10. ביום 02.02.2021 התקיים דיון בישיבה מקדמית בתיק.

11. דיון לשמיעת ראיות התקיים ביום 12.07.2021, במסגרתו העידו התובע, הנתבעת וכן מר דני בלר מטעם הנתבעת.

12. הצדדים הגישו סיכומי טענותיהם בכתב.

דיון והכרעה

13. אין מחלוקת בין הצדדים כי הצילום מושא התביעה דנא הוא יצירה מוגנת לפי ס' 4 לחוק, כי התובע הוא היוצר אשר צילם את היצירה, וכי הנתבעת עשתה שימוש בצילום במסגרת כתבה שפרסמה במגזין המקוון ובעמוד הפייסבוק שלה. כמו כן, הנתבעת אינה מכחישה כי הזכות המוסרית לפי סעיפים 45-46 לחוק מוקנית לתובע, יוצר היצירה, שהרי מעת שפנה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

התובע אל הנתבעת, זו הוסיפה "קרדיט" לצילום וציינה את שמו של התובע כצלם (ס' 13 לכתב ההגנה).

14. בתוך כך, השאלה שבמחלוקת בתביעה דנא היא שאלת הבעלות ביצירה, המקנה את זכות היוצרים החומרית, הכלכלית ביצירה. באם יתברר כי התובע הוא הבעלים ומחזיק בזכות היוצרים החומרית, יש לבחון האם הנתבעת הפרה זכותו. כמו כן, יש לבחון האם הנתבעת הפרה את זכותו המוסרית של התובע.

שאלת הבעלות וזכות היוצרים החומרית

15. לטענת התובע, כל זכויות היוצרים ביצירה שייכות לו על פי סעיף 133(1) לחוק ועל פי החזקה שבסעיף 164(1) לחוק.

בעניין זה, ראה סעיף 133(1) לחוק: "היוצר של יצירה הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה";

כן ראה סעיף 164(1) לחוק: "מופיע על היצירה בדרך המקובלת שמו של אדם כיוצר היצירה, חזקה היא שאותו אדם הוא יוצר היצירה; החזקה האמורה בפסקה זו תחול גם לעניין שמו הבדוי של אדם, ובלבד שזהותו של בעל השם הבדוי ידועה בציבור";

16. לשיטת הנתבעת, הצילום מהווה דיוקן של הגב' פאר והוא הוזמן מהתובע על ידי עיתון "דבר", על כן לפי סעיף 35(ב) לחוק זכויות היוצרים ביצירה הן של המזמין ולא של הצלם, התובע. עוד הוסיפה הנתבעת כי משום שלתובע אין הסכם עם עיתון "דבר", מזמין היצירה, והרי שאינו הבעלים של היצירה- איננו יכול לטעון כי הנתבעת הפרה את זכותו.

בעניין זה, קובע סעיף 35(ב) לחוק: "ביצירה שהיא דיוקן או צילום של אירוע משפחתי או של אירוע פרטי אחר, שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה הוא המזמין, אלא אם כן הוסכם אחרת."

17. עיינתי בצילום מושא התביעה. הצילום פורסם לראשונה במסגרת כתבה בעיתון "דבר" מיום 06.03.2020. בצילום מופיעה הגב' פאר, והוא מתמקד בפניה ובפלג גופה העליון (נספח א' לתע"ר תובע).

בעניין זה, ראה דברי השופט הורוביץ בתא"מ (ת"א) 23583-04-19 יעקב קלמנוביץ' נ' סרץ טק חיפוש ממוקד בע"מ:

"חלק הארי של הצילום תופסים פניו של זונדר הנשענים על כף ידו. הדבר תואם ההגדרה המילונית והאנציקלופדית ל"דיוקן", למשל: "מראה הפנים, תאר פרצוף של אדם"; "פורטרט, ציור או תצלום של אדם, הכולל על פי רוב את פניו ופלג גופו העליון"; "דיוקן או פורטרט הוא ציור, צילום או כל ייצוג אמנותי אחר של אדם. דיוקנאות מציגים לרוב את פלג הגוף העליון ובדרך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

כלל אינם מקושטים מאוד. מטרתם היא להציג את החזות הכללית של האדם, ולעיתים להוסיף לו תובנה אמנותית לגבי אישיותו" (אברהם אבן שושן, מלון אבן שושן, המלון החדש בע"מ, 2007, כרך ראשון (א-ד), 313; סעיף 15 לכתב התשובה; נספחים 1 ו-2 לכתב ההגנה; מכל אלה אני קובע כי הצילום הוא יצירה שהיא דיוקן...)

על פי המלומד תמיר אפורי, חוק זכות יוצרים, עמ' 289, הוצאת נבו, תשע"ב-2012, ביצירה שהיא דיוקן, יוצר החוק חזקה כי היוצר והמזמין התכוונו שהזכויות בדיוקן יהיו בידי המזמין. החזקה ניתנת לסתירה, והיא תיסתר עת הוכח שהיוצר והמזמין הסכימו ביניהם אחרת".

18. בשים לב לאמור לעיל, קובע כי היצירה היא דיוקן. מקבל את טענת הנתבעת כי חל סעיף 35(ב) לחוק, הקובע כי הבעלות בדיוקן שהוזמן מוקנית למזמין היצירה ולא לצלם, אלא אם הוסכם אחרת.

תחת הצילום שפורסם בעיתון "דבר" מופיע הכיתוב: "יו"ר נעמת, חגית פאר: "השיח מאוד אלים ובטח ובטח כלפי נשים" (צילום: קובי וולף, עבור דבר)". הכיתוב הנ"ל מלמד כי הצילום בוצע על ידי הצלם קובי וולף, עבור עיתון "דבר", קרי בהזמנתו. כמו כן, עצם פנייתו של הגב' פאר אל עיתון "דבר" לאחר שפנתה אליה הנתבעת בעניין הצילום, מלמד על כך שהגב' פאר אינה רואה עצמה כבעלת הזכויות בצילום. לפיכך, המזמין הוא עיתון "דבר", וחזקה כי הוא הבעלים ביצירה, אלא אם יוכיח התובע כי הוסכם אחרת.

19. כאמור, בכתב התביעה טען התובע כי כיוצר היצירה, הוא הבעלים הראשון והזכויות בצילום מוקנות לו (סעיף 24 רישא לכתב התביעה). עוד הדגיש התובע כי "אין לתובע כל הסכם, לא בע"פ ולא בכתב, עם עיתון 'דבר'" (סעיף 24 סיפא לכתב התביעה).

אולם, במסגרת כתב התשובה שינה התובע את גרסתו והצהיר כי זכויות היוצרים בצילום שייכות לו מכוח הסכמות קודמות בינו לבין עיתון "דבר". לעניין זה ראה האמור בתצהיר עדותו הראשית: "מאחר ולא היה לי הסכם בכתב עם עיתון 'דבר', פניתי למנכ"ל העיתון- וביום 21.10.2020 נחתם הסכם בינינו, המבוסס על ההסכמות הקודמות- שכל זכויות היוצרים בכל הצילומים שצילמתי או אצלם עבור העיתון- נשארות שלי, ולעיתון יש הרשאה לעשות בהם שימוש" (סעיף 22 לתע"ר תובע).

התובע אף צירף את ההסכם בו התקשר עם עיתון "דבר" (להלן "ההסכם"), ראה נספח ז' לכתב התשובה. ההסכם נחתם ביום 21.10.2020, לאחר הגשת כתבי הטענות בתיק, והדבר מלמד על חוסר תום לבו של התובע, אשר בחר במסגרת כתב התשובה לשנות את הגרסה שהעלה בכתב התביעה, וזאת בהתאם לטענות הנתבעת שהועלו בכתב ההגנה.

20. כמו כן, במהלך דיון שמיעת הראיות, התובע פירט גרסה שונה, לפיה הבעלים הוא עיתון "דבר", כאשר לתובע ניתנה הרשאה להשתמש בצילום: "ההסכמות היחידות שהיו בינינו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

שהזכויות נשארות אצלי ואצלם. אך ורק עיתון דבר. והזכויות השימוש הם שלי" (עמ' 6, שורות 13-14 לפרוטוקול).

21. בנסיבות העניין, קובע כי במועד בו פרסמה הנתבעת את הצילום באתר המקוון ובעמוד הפייסבוק שלה, הבעלים ביצירה היה עיתון "דבר" והוא שהחזיק בזכות היוצרים החומרית ביצירה, ואילו התובע החזיק בזכות המוסרית בלבד, לקבלת "קרדיט". בתוך כך, התובע לא יכול היה לבוא בדרישה לנתבעת להסיר את הצילום מהכתבה בשל שימוש מפר אלא לבקש כי תוסיף את שמו בלבד, ובוודאי שאין לתובע עילת תביעה כנגדה לקבלת צווים ופיצויים בשל הפרת זכות היוצרים החומרית.

יש לציין כי זכות היוצרים החומרית שכעת בבעלות התובע מכוח ההסכם בו התקשר עם עיתון "דבר" מקנה לתובע זכות תביעה ביחס לפרסומים מפרים שפורסמו אך לאחר מועד החתימה על ההסכם עם עיתון "דבר", קרי מיום 21.10.2020. בתוך כך, אין רלוונטיות למחלוקת בין הצדדים אם הנתבעת הסירה את הכתבה ואם לאו, בעניין זה ראה דברי ב"כ הצדדים בדיון מיום 02.02.2021 (עמ' 4, שורות 6-12 לפרוטוקול).

הפרת זכות היוצרים המוסרית

22. הנתבעת אינה מכחישה כי עשתה שימוש ביצירה שצילם התובע הן במגזין המקוון שבבעלותה, והן בעמוד הפייסבוק. כפי שטוען התובע, אכן מדובר בהפרה של זכותו המוסרית של התובע, הזכות לייחוס, הקבועה בסעיף 146(1) לחוק.

23. יחד עם זאת, טוענת הנתבעת כי מדף הפייסבוק של הגב' פאר אשר ממנו נלקח הצילום לשימוש הנתבעת לא ניתן היה לדעת כי לתובע או לגב' פאר יש זכויות, משום שלא היה איכון על גבי הצילום. בעניין זה יש לציין כי התובע בתצהיר עדותו הראשית אף ציין כי בעמוד הפייסבוק של הגב' פאר לא ניתן לו קרדיט על הצילום (סעיף 23 לתע"ר תובע), ויש בכך כדי לחזק את גרסת הנתבעת כי לא ידעה על כך שהתובע מחזיק בזכות המוסרית בצילום. כמו כן, אין להתעלם מכך שלאחר פנייתו של התובע, הוסיפה הנתבעת את הקרדיט לצילום לבקשתו. כן ראה בעניין זה עדותה של הנתבעת: "... הכל נעשה בתמימות, לא ידענו שזה שייך למישהו, העובד שלי חשב שהתמונה היא פרטית או שמישהו צילם, לא היה איכון על התמונה, לא קרדיט ולא זכויות יוצרים והוא חשב שאפשר להשתמש בזה" (עמ' 7, שורות 30-33 לפרוטוקול).

בנסיבות העניין, קובע כי לנתבעת עומדת הגנת "מפר תמים" והיא אינה חבה בתשלום פיצויים לתובע, כקבוע בסעיף 58 לחוק: "הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

24. כאמור, טוענת הנתבעת כי הוסיפה את שמו של התובע כצלם על גבי הצילום בו השתמשה לאחר פניית התובע אליה, וכי בהמשך לאור דרישת התובע לפיצוי כספי אף הסירה את הכתבה כולה מהמרשתת (סעיף 10 לתע"ר נתבעת). מאידך, לטענת התובע ניתן לו קרדיט על גבי הצילום בעיתון המקוון בלבד ואילו בעמוד הפייסבוק לא נוסף שמו לצילום, והרי שכתבת הנתבעת ובה הצילום עודנה ברשת (סעיפים 18 ו-25 לתע"ר תובע).

25. בחנתי את נספח ז' 1-2 לתע"ר התובע, שם מצורפות שתי תמונות, התמונה העליונה נלקחה מתוך המגזין המקוון (להלן "התמונה העליונה") והתמונה התחתונה נלקחה מעמוד הפייסבוק של הנתבעת (להלן "התמונה התחתונה"). אכן, תחת הצילום שפורסם במגזין המקוון נרשם: "יו"ר נעמת, חגית פאר (צילום: קובי וולף)", ואילו בפרסום בפייסבוק דומה שלא נוסף שמו של התובע כצלם. יחד עם זאת, עיון בנספח ז' 1-2 מלמד כי התמונה התחתונה שצירף התובע אינה אותנטית, והרי שבשונה מהתמונה העליונה, התמונה התחתונה כוללת צילום מסך מתוך מכשיר סלולרי, שתחתיו צילום מסך של סרגל הכלים המופיע במחשב. בנסיבות העניין, והגם שעל גבי סרגל הכלים מופיע התאריך 25.08.2020, קובע כי התובע לא הוכיח כי התמונה התחתונה צולמה לאחר פנייתו אל הנתבעת, וכי זו ממשיכה להפר את זכותו המוסרית.

סוף דבר

26. בשים לב לכל האמור לעיל, מורה על דחיית התביעה.

27. התובע ישלם לנתבעת הוצאות ושכ"ט בסך 5,000 ש"ח (כולל) תוך 30 יום.

28. בשים לב להחלטתי מיום 06.04.2021, נוכח השיהוי בהגשת תצהירי העדות הראשית מטעמה, הנתבעת תשלם לתובע הוצאות בסך 750 ₪ תוך 30 יום.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ג' תשרי תשפ"ב, 09 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

נמרוד אשכול, שופט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 20-09-2972 וולף נ' אליה

